

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: J. P.

zastoupeného advokátem Mgr. Martinem Bartošem
sídlem Krátký lán 138/8, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Magistrát města Zlína**
sídlem náměstí Míru 12, 760 01 Zlín

o žalobě proti nečinnosti žalovaného v řízení vedeném pod sp. zn. MMZL-203656/2022-StZ-PŘ-OOSA-3175/2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V dané věci řeší krajský soud otázku, zda je žalovaný povinen pokračovat v přestupkovém řízení a vydat v něm rozhodnutí.
2. Žalovaný vydal dne 23. 12. 2022 příkaz č. j. MMZL 240423/2022, kterým žalobce uznal vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a to porušením ustanovení § 18 odst. 4 téhož zákona, neboť žalobce při řízení motorového vozidla překročil nejvyšší

dovolenou rychlost stanovenou pro jízdu v obci na 50 km/h nejméně o 15 km/h (dále jen „příkaz“).

3. Proti příkazu podal žalobce dne 11. 1. 2023 odpor.
4. Mezi účastníky řízení je sporné, zda byl odpor podán včas.

II. Argumentace žalobce

5. Žalobce namítá, že mu příkaz nemohl být doručen fikcí 2. 1. 2023, protože v období od 31. 12. 2022., 0:00 hod., do pondělí 2. 1. 2023, 23:59 hod., probíhala plánovaná výlučka datových schránek. Nebylo tak možné, aby se žalobce s písemností seznámil dne 2. 1. 2023, a tedy toho dne nemohlo dojít ani k fikci doručení. Žalobce jako důkaz přikládá výtisk z úřední desky Ministerstva vnitra ČR a s tím související dokument o vícedenní výluce ISDS 31. 12. 2022 – 2. 1. 2023.
6. Žalobce se nemohl dne 2. 1. 2023 přihlásit do své datové schránky a seznámit se s příkazem. Prvním dnem, kdy se žalobce mohl seznámit s příkazem byl den 3. 1. 2023. tento den je nutné považovat za první den, kdy došlo k doručení příkazu uplynutím 10denní lhůty od momentu dodání příkazu do datové schránky žalobce. Ode dne 3. 1. 2023 tedy začala plynout zákonná 8denní lhůta pro podání odporu, která skončila dne 11. 1. 2023. V tento den žalobce odporu podal ze své datové schránky, tedy řádně a včas.
7. Žalobce odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2022, č. j. 4 Afs 264/2018-85, podle kterého k fikci doručení při doručování do datové schránky nemůže dojít ve dny pracovního klidu. primárně je tomu tak proto, že doručení datovou schránkou nemůže být dáváno do nerovného postavení proti doručování poštou. V případě doručování poštou přitom nemůže dojít k fikci doručení o víkendu z důvodu, že o víkendu jsou zpravidla pošty zavřené, a tedy adresát nemá možnost se v poslední den úložní doby s písemností seznámit (vyzvednout si ji). Rozšířený senát vyšel z nosné teze, že „*Základním praktickým smyslem a účelem uložení je umožnit adresátovi, aby si zásilku vyzvedl.*“. Právě možnost vyzvednutí zásilky v desátý den úložní doby zde nebyla adresátu zachována. Nebylo mu přitom umožněno vyzvednout si zásilku ani v devátý den úložní doby, a dokonce ani v osmý den úložní doby. Z toho důvodu nemohlo dojít k účinku doručení fikcí. Prvý den, kdy měl žalobce hypotetickou možnost se s příkazem seznámit, bylo 3. 1. 2023, kdy byl systém datových schránek opětovně zpřístupněn. Právě tento den byl prvním dnem, kdy se žalobce mohl s příkazem seznámit. Skutečnost, že se žalobce seznámil s příkazem až dne 4. 1. 2023, jde plně k jeho tíži. Nemůže však jít k jeho tíži, že se s příkazem neseznámil již dne 2. 1. 2023 (kdy mělo dle žalovaného dojít k účinku doručení fikcí), neboť systém datových schránek toho dne neumožňoval přihlášení do datové schránky.
8. Žalobce namítá, že odpor proti příkazu podal včas. Žalovaný však v řízení dále nepokračoval, žalobci nedoručil žádnou další písemnost týkající se dané věci, ani nevydal meritorní rozhodnutí. Žalovaný zastává názor, že odpor podaný žalobcem byl opožděný a příkaz tak nabyl právní moci. Žalobce se proto domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného v přestupkovém řízení a uložení povinnosti k vydání rozhodnutí ze strany soudu.
9. Na této argumentaci žalobce setrval i v replice ze dne 13. 3. 2024. Své závěry žalobce podpořil citací z nálezů Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 157/03 ze dne 21. 4. 2004. Uvedl, že pokud nemůže dojít k doručení do datové schránky fikcí ve dny pracovního klidu, pak ve stejné

logice nemůže dojít k účinku doručení fikcí ani v den, kdy je vyloučen (znemožněn) přístup k datové schránce. Adresát je v obou případech zbaven jakékoli reálné možnosti písemnost převzít. V opačném případě, pak *argumentum ad absurdum* by bylo možné dovodit účinek fikcí i v případě, že by po celou úložní dobu nebylo možné se do datové schránky přihlásit (pro technickou odstávku). Judikatura hledí na úložní dobu jako na lhůtu, a proto na ni uplatňuje pravidla pro počítání času u lhůt. Jelikož desátý dne uložení lhůty nebylo možné se s písemností fakticky seznámit, byl příkaz doručen až 3. 1. 2023, žalovaný tak byl povinen pokračovat v řízení a vydat rozhodnutí, což neučinil. Skutečnost, že žalobce byl na odstávku datových schránek upozorněn, není relevantní. Každý ví, že v neděli je (typicky) zavřená pošta, což neznamená, že případně-li poslední den úložní doby na neděli, dojde k účinkům doručení fikcí v neděli.

III. Argumentace žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že odpor podaný žalobcem dne 11. 1. 2023 byl opožděný. Příkaz byl žalobci doručen do datové schránky fikcí dne 2. 1. 2023, neboť se žalobce do ní nepřihlásil 10 dnů ode dne 23. 12. 2022, kdy byl příkaz do jeho datové schránky dodán. Po marném uplynutí 8denní lhůty pro podání odporu nabyl příkaz právní moci. Nenastala tak situace, kdy by žalovaný měl ve věci vydat meritorní rozhodnutí ve lhůtě 60 dnů od podání odporu. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou. Soud rozhodl bez nařízení jednání ze splnění podmínek vyplývajících z § 51 odst. 1 s.ř.s.
12. Žalobce vyčerpal prostředek ochrany proti nečinnosti žalovaného (§ 79 odst. 1 s.ř.s.), a to ve formě žádosti o uplatnění opatření proti nečinnosti ze dne 22. 12. 2023. Krajský úřad Zlínského kraje sdělením ze dne 3. 1. 2024 vyrozuměl žalobce, že žalovaný nečinný není a žádosti žalobce nevyhověl.
13. Podle § 81 odst. 1 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí a dospěl přitom k závěru, že žaloba je nedůvodná.
14. Jak krajský soud zmínil již výše, spor mezi účastníky řízení spočívá v posouzení, zda žalobce proti příkazu žalovaného podal včas odpor či nikoliv.
15. Podle § 17 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“) platí, že *dokument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu.*
16. Podle § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech *nepřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení.*
17. Podle § 17 odst. 5 zákona o elektronických úkonech *osoba, pro niž byla datová schránka zřízena, může za podmínek stanovených jiným právním předpisem žádat o určení neúčinnosti doručení podle odstavce 4.*

18. Podle § 24 odst. 2 správního řádu *prokáže-li adresát, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohl bez svého zavinění uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout, může za podmínek ustanovení § 41 požádat o určení neplatnosti doručení nebo okamžiku, kdy byla písemnost doručena.*
19. Podle § 41 odst. 2 správního řádu *požádat o prominutí zmeškání úkonu účastník může do 15 dnů ode dne, kdy pominula překážka, která podateli bránila úkon učinit. S požádáním je třeba spojit zmeškaný úkon, jinak se jím správní orgán nezabývá. Zmeškání úkonu nelze prominout, jestliže ode dne, kdy měl být úkon učiněn, uplynul jeden rok.*
20. Podle § 41 odst. 4 správního řádu *správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.*
21. Podle § 150 odst. 3 správního řádu *proti příkazu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřipustný nebo opožděný odpor. Správní orgán vyrozumí podatele o podání nepřipustného nebo opožděného odporu. Lhůty pro vydání rozhodnutí začínají znovu běžet dnem podání odporu. Zpětvzetí odporu není přípustné. Odpor se podává u správního orgánu, který příkaz vydal. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.*
22. V nyní projednávané věci není sporné, že byl příkaz odeslán do datové schránky žalobce, a to dne 23. 12. 2022. Z obsahu správního spisu, zejména z doručenky datové zprávy, je dále evidentní, že se žalobce do datové schránky nepřihlásil po dobu 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do jeho datové schránky. Mezi účastníky rovněž není sporné, že v pondělí 2. 1. 2023, tj. v poslední den 10denní lhůty stanovené v § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech (a rovněž v sobotu 31. 12. 2022 a v neděli 1. 1. 2023) se žalobce do své datové schránky ani nemohl přihlásit, a to z důvodu výluky datových schránek.
23. Žalobce namítá, že v jeho věci by se mělo analogicky uplatnit pravidlo posunutí posledního dne lhůty připadající na den pracovního klidu na první následující pracovní den, a tedy že mu byl příkaz doručen dne 3. 1. 2023, což byl první pracovní den následující po dni, kdy se bez svého zavinění nemohl přihlásit do datové schránky. Na podporu své argumentace žalobce odkazuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2022, č. j. 4 Afs 264/2018-85 a na nález.
24. Ve zmíněné rozsudku se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval otázkou, zda na doručování dokumentů orgánů veřejné moci prostřednictvím datové schránky dle § 17 zákona o elektronických úkonech lze vztáhnout pravidla pro počítání lhůt zakotvená v jednotlivých procesních řádech. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že „*ustanovení § 17 odst. 4 zákona o elektronických úkonech, stejně jako § 45 odst. 4 daňového řádu, § 24 odst. 1 správního řádu, § 49 odst. 4 o. s. ř. a § 64 odst. 4 trestního řádu, je tedy třeba vykládat tak, že úložní doba podle těchto ustanovení (i její elektronický ekvivalent při doručování do datové schránky) končí podle pravidel pro lhůty upravených příslušnými procesními řády.*“
25. Podle krajského soudu se žalobce domáhá aplikace obecných pravidlech pro počítání času, resp. aplikace pravidla posunutí posledního dne lhůty připadající na den pracovního klidu na první následující pracovní den, jež se nachází v procesních předpisech, na svoji věc, ačkoli daná právní úprava na zjištěný skutkový stav nedopadá. Podmínka předpokládaná v procesních předpisech (připadnutí posledního dne lhůty na den pracovního klidu) v nyní souzeném případě nenastala. Jinými slovy procesní předpisy odkazované Nejvyšším

správním soudem ve shora citovaném rozsudku neposkytují zákonnou oporu pro to, aby se v situaci, ke které došlo v nyní řešené věci, poslední den lhůty posunul na den, kdy pominula překážka, která byla důvodem pozdního vyzvednutí příkazu. Žalobcem vytvořená konstrukce nemá oporu v zákoně a byla by tak možná pouze cestou změny zákonných pravidel pro počítání času. To ovšem neznamená, že žalobce podle platné právní úpravy neměl žádný nástroj, jak zvrátit účinky doručení příkazu fikcí podle § 17 odst. 4.

26. Institutem, který má chránit osoby před tvrdostí dopadu fikce doručení, je neúčinnost doručení. Zákon o elektronických úkonech jej zakotvuje v § 17 odst. 5. Podmínky pro uplatnění daného institutu zákon o elektronických úkonech neupravuje, jsou stanoveny v jiných právních předpisech. Ve věci žalobce by přicházel v úvahu § 24 odst. 2 správního řádu.
27. Ze správního spisu neplyne, že by žalobce institut neúčinnosti doručení využil. Ani žalobce nic takového netvrdí a ani neuvádí důvody, které by mu ve využití tohoto institutu bránily. V podaném odporu žalobce uvedl pouze následující: *„Činím tímto podání odporu proti příkazu, ve kterém je mi uložena pokuta za přestupek za údajné překročení nejvyšší dovolené rychlosti ze dne 15. 10. 2022. Příkaz jsem si vyzvedl v datové schránce dne 4. 1. 2023 a s přestupkem zásadně nesouhlasím.“* Skutečnost, že k doručení příkazu nemělo dojít dne 2. 1. 2023, ale až dne 3. 1. 2023 z důvodu výluky systému datových schránek, žalobce zmínil až ve svém podání ze dne 19. 1. 2024 označeném jako *„Žádost o zrušení právní moci příkazu“*, tedy po uplynutí lhůty stanovené k podání žádosti o určení neúčinnosti doručení (§ 24 odst. 2 ve spojení s § 41 odst. 2 správního řádu).
28. Hodnocení otázek, zda žalobce mohl, resp. měl vědět o předem avizované výluce a zda tomu měl přizpůsobit své počínání a kontrolu datové schránky nebo zda si mohl, resp. měl vyzvednout příkaz po dobu 7 dnů před avizovanou výlukou, by mělo své místo v řízení o určení neúčinnosti doručení a náleželo by primárně správním orgánům. Krajskému soudu tak v nyní řešené věci nepřísluší, aby se danými otázkami zabýval, nicméně podotýká, že mezi účastníky řízení je shoda (a veřejně přístupné zdroje to potvrzují), že uživatelé datových schránek byli o výluce informováni (viz žalobcovo shora zmíněné podání ze dne 19. 1. 2024 a vyjádření žalovaného k žalobě).
29. Krajský soud má za to, že posouzení dané věci není ani v kolizi se závěry z nálezu Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 157/03 ze dne 21. 4. 2004, na který žalobce rovněž poukazoval. Odkazovaný náleze se rovněž týká aplikace obecné zákonné úpravy počítání procesních lhůt, podle nichž případně-li konec lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den. Jak krajský soud rozvedl výše, tato pravidla nelze na zjištěný skutkový stav aplikovat. Příklad, kdy poslední den lhůty při doručování fikcí je dnem pracovního klidu, a případ, kdy se osoba z důvodů, které nebyly na její straně, nemohla přihlásit do datové schránky, představují dvě odlišné situace a zákon pro každou z nich předpokládá samostatné řešení.
30. S ohledem na výše uvedené dospěl krajský soud ve shodě se žalovaným k závěru, že příkaz byl žalobci doručen fikcí dne 2. 1. 2023. Po marném uplynutí 8denní lhůty pro podání odporu nabyl právní moci dne 10. 1. 2023. Odpor proti příkazu podaný žalobcem dne 11. 1. 2023 byl opožděný. Žalovaný tak nebyl povinen vydat rozhodnutí ve věci samé v řízení pokračujícím po podání odporu. Žalobcem namítaná nečinnost žalovaného proto nenastala.

31. K listinám, které žalobce doplnil k žalobě na podporu svých tvrzení o výluce systému datových schránek od 31. 12. 2022 do 2. 1. 2022, krajský soud uvádí následující. Veškeré pro věc relevantní okolnosti vyplývají ze spisového materiálu, který krajskému soudu předložil žalovaný. Součástí spisového materiálu jsou rovněž informace týkající se vícedenní výluky ISDS od 31. 12. 2022 do 2. 1. 2023. Listinami, které jsou součástí správního spisu, krajský soud nedokazoval. Podle ustálené judikatury, vychází-li soud ve správním soudnictví z údajů a listin obsažených ve správním spisu, nejedná se o dokazování ve smyslu § 52 s. ř. s. Nadto skutečnost, kterou chce žalobce listinami dokazovat, není mezi účastníky sporná a v průběhu řízení o ní nevystala žádná nejistota.

V. Závěr a náklady řízení

32. Krajský soud na základě výše uvedených skutečností a úvah neshledal žalobu důvodnou, proto ji postupem podle § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
33. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, však žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu je nelze přiznat (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 31. 7. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu